

GÜNDÜZ VASSAF • Boğaziçi'nde Balık

YKY, 2015 (2 baskı)
Karakarga Yayınları, 2018 (1 baskı)

İletişim Yayınları 3413 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 609
ISBN-13: 978-975-05-3644-1
© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2024, İstanbul

EDITÖR Kıvanç Koçak
TASARIM FİKRİ ve VİNYETLER Ersu Pekin
KAPAK Suat Aysu
KAPAK RESMİ Anonim, *Fatih Albümü*'nden, yak. 15. yüzyıl,
Topkapı Sarayı Müzesi Kitaplığı, H2160, ayrıntı.
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Oben Üçke

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırım Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

GÜNDÜZ VASSAF

Boğaziçi'nde Balık

ÖYKÜLER

GÜNDÜZ VASSAF liseyi Robert Kolej’de tamamladıktan sonra aldığı futbol bursuyla psikoloji eğitimi gördüğü George Washington Üniversitesi’nden mezun oldu. Gençliğinde ABD’de akıl hastanesi gardiyanlığından TRT’de radyo spikerliğine kadar çeşitli işlerde çalıştı. Hacettepe Üniversitesi’nden psikoloji doktorasını aldıktan sonra, uzun süre Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi’nde öğrencilere psikolojik danışmanlık yaptı. Sonradan pişman olacağı, Türkiye’nin ilk zekâ testini geliştirdi. Uzun yıllar bu testlerin bir tür zekâ katliamı olduğuna dikkat çekti. Uluslararası Psikologlar Konseyi yönetim kurulu üyeliğine seçildi, Union of Psychological Science Barış Komitesi kurucu üyesi oldu, American Psychological Association’ın toplum psikolojisi bölümünün Avrupa ve Ortadoğu koordinatörlüğünde görev aldı. 12 Eylül askeri darbesinden sonra öğretim üyeliği yaptığı Boğaziçi Üniversitesi’nden istifa etti. Türkiye’de Psikologlar Derneği’nin kurucu üyelerinden olmasının yanı sıra 12 Eylül’e kadar Uluslararası Af Örgütü’nün İstanbul Şubesi başkanlığında, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) yönetim kurulunda yer aldı. O tarihten sonra Kassel, Marburg ve Bremen üniversitelerinde öğretim üyesi, Kanada McGill Üniversitesi Center for Developing Area Studies’de “konuk” akademisyen, Amsterdam’da Averroes Stichting’de klinik psikolog, Viyana’da Institute für Höhere Studium ve Avrupa Bilim Vakfı’nda da konuk araştırmacı olarak çalıştı. Kurulduğu günden kapandığı 2016’ya kadar *Radikal* gazetesinde “Uçmaktelere” başlıklı köşe yazılarıyla 20 yıl boyunca yer aldı.

Kitapları: *Zekâ ve Zekâ Testleri Nedir? Ne Değildir?* (Ankara Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi Yayınları, 1977); *Daha Sesimizi Duyurmadık: Avrupa’da Türk İşçi Çocukları* (Belge Yayınları 1983; İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2002); *Cehennem Övgü* (Ayrıntı, 1992; İletişim, 1999); *Cennetin Dibi* (Ayrıntı, 1996; İletişim, 1999); *Annem Belkıs* (İletişim, 2000); *40 Yıl Önce 40 Yıl Sonra Amerika-Rusya* (İletişim, 2006); *Tarihi Yargılıyorum* (İletişim, 2007); *Türkiye Sen Kimsin?* (İletişim, 2008); *Leventnâme* (Heyamola, 2009); *Kimliğimi Kaybettim Hükümsüzdür* (İletişim, 2010); *Mostari: Bir Köprü Bekçisinin Günlüğü* (YKY, 2013); *Medeniyet, Kültür, Sanat* (İletişim, 2014); *İstanbul’da Kedi* (YKY, 2014; Karakarga, 2017; İletişim, 2024), *Boğaziçi’nde Balık* (YKY, 2015; Karakarga, 2018; İletişim, 2024), *Nâzım* (Aylak Adam, 2015), *Ne Yapabilirim: Geleceğe Kartpostallar* (İletişim, 2016), *Yol Arkadaşım* (Karakarga, 2017), *Sınırsız* (İletişim, 2018), *Ressamın İsyanı* (Everest, 2023).

Hazırlayan: *Özgürleşmenin Sorunları: Mehmet Ali Aybar Sempozyumları* (Tarih Vakfı Yayınları, 2003); *Belkıs Halim Vassaf’ın defterinden: Dumezil’in Sosyoloji Dersi Notları* (Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2009).

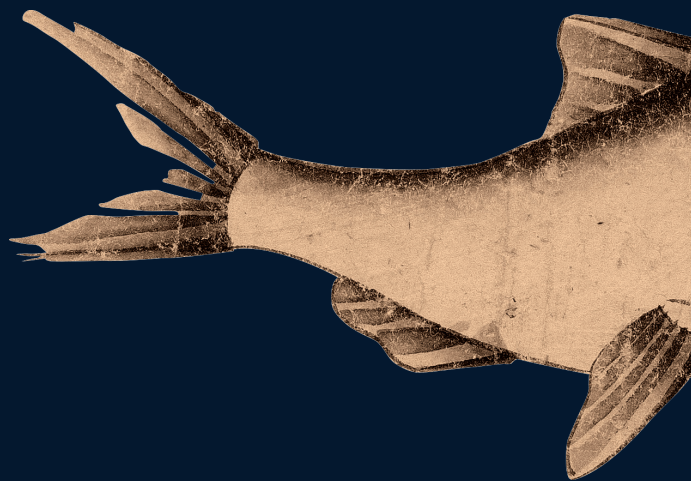
Çeviri: *Guantanamo’dan Şiirler* (Der. Marc Falkoff, Bilgin Adalı ile birlikte, YKY, 2008).

Teşekkür

Tolga Bermek
Hadiye Cangökçe
Raşit Çavaş
Zeynep Irgat
Ali Konyalı
Lyvia Morgan
Mehmet Nâzım
Ersu Pekin
Emine Uşaklıgil
Mesut Varlık
Doğan Morgan Vassaf

Resimleriyle katılan dostlar

Oktay Anılanmert
Ali Arif Ersen
Mehmet Gülerüz
Balkan Naci İslimyeli
Komet
Argun Okumuşoğlu
Şiir Özbilge

Meçhul balıklara

“İnsan başka türleri yok ederken bindiği dalı kesiyor.”

Paul Ehrlich

İçindekiler

17	I.	İstanbul'un Sesi
27	II.	Uçmaktare Balıkları
81	III.	Kendi Kentime Ağıt
87	IV.	Boğazı Küreselleştiren Reklamcı
105	V.	Boğaz Dörtlüsü
113	VI.	Kız Kulesi'nde Batık Gemi
129	VII.	İstanbul Surları
135	VIII.	Argonotlar Akıntı Burnu'nda
149	IX.	Biz!
153	X.	Keçileri Kaçırarak
175	XI.	Hırs
179	XII.	Balıklara Bakarken
187	XIII.	Sonsöz Yerine

İSTANBUL'UN SESİ

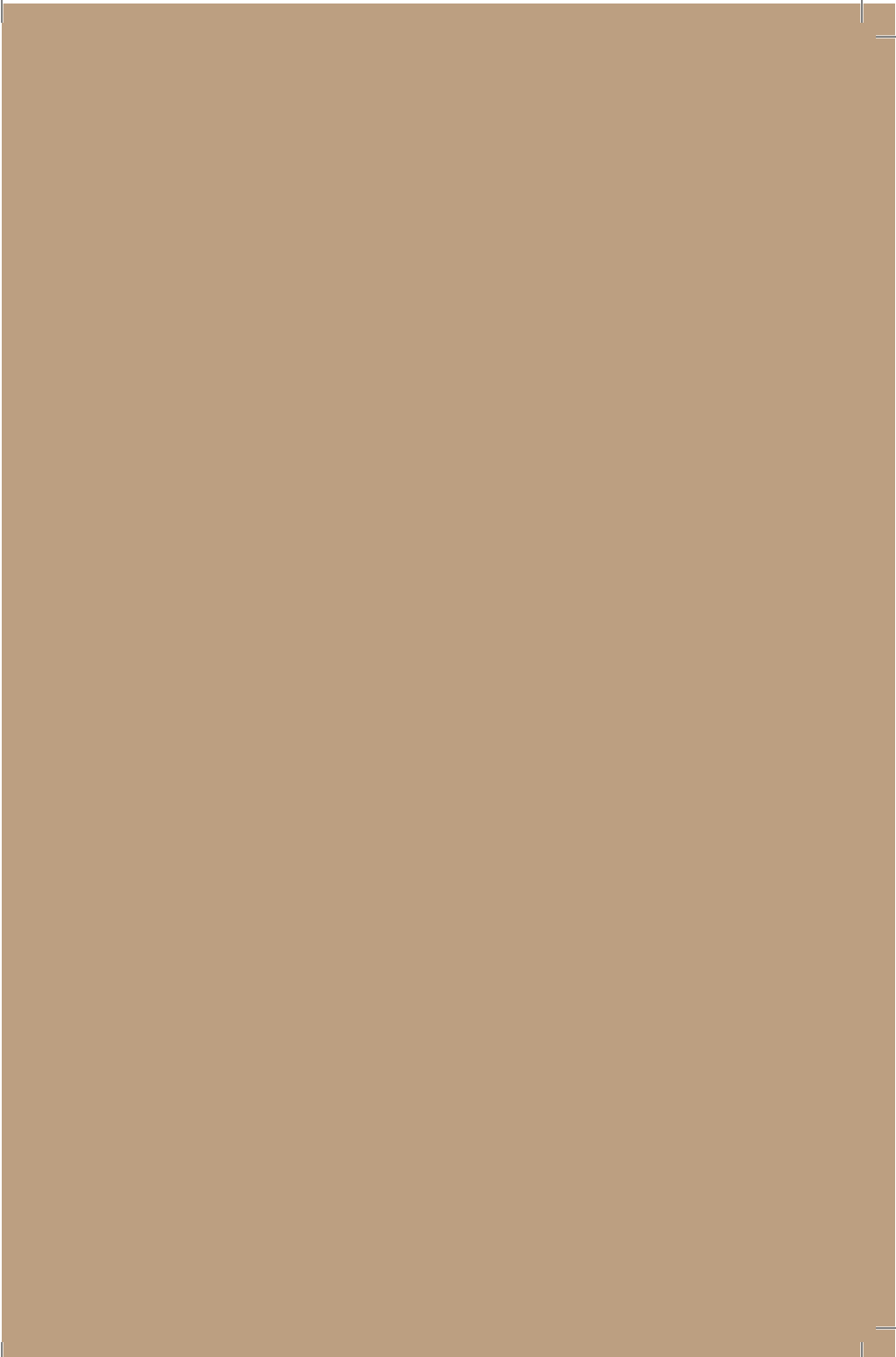

Sıradan ölümlüler
Tanrılarla kaynaştığında
Zeus torunları
Byzantium derlerdi bana
Türkler Rumca adım İstin Poli hayranı
Yunanlar Romalı Konstantin'de ısrarcı

Nova Roma'dan İslambol'a
El Farruk'tan Miklagrat'a
İsim üstüne isim taktılar bana
Günümüzde gayretleri
Beni doğu batı arasında görmeleri
Bırakın lafları, atın yaftaları
Bana bakın.

Gerek yok haritaya rehber.
Her kent gibiyim sonsuzluğumda
Her kentten farklıyım
Sırdaş olun yollarımla
Ne yöne mi?
Düşüverin kedilerimin peşine
Size öyle yerler gösterir
Öyle insanlarla tanıştırlar ki
Ben bilmem gizlediklerini
Onlar kentin en kıdemli sakinleri

Katmanlar beldesiyim
Pusulatsız gidilen
Güvenin bana
Bırakın kendinizi
Salıverin, gitsin benliğiniz
Ama ayrılırken
Götürdüğünüze bakın derim
Nereye giderseniz gidin
Aşklarım, özlemlerim
Suçlarımla ihtiraslarım
Toprağınıza gebedir

GÜNDÜZ VASSAF • İstanbul'da Kedi

YKY, 2014 (1 baskı)
Karakarga Yayınları, 2017 (1 baskı)

İletişim Yayınları 3414 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 610
ISBN-13: 978-975-05-3645-8
© 2024 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM
1. Baskı 2024, İstanbul

EDITÖR Kıvanç Koçak
TASARIM FİKRİ ve VİNYETLER Ersu Pekin
KAPAK Suat Aysu
KAPAK RESMİ Anonim, *Fatih Albümü*'nden, yak. 15. yüzyıl,
Topkapı Sarayı Müzesi Kitaplığı, H2160, ayrıntı.
UYGULAMA Hüsnü Abbas
DÜZELTİ Oben Üçke

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871
Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul
Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003
Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,
Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387
Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,
Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

GÜNDÜZ VASSAF
İstanbul'da Kedi

Ş İ R R O M A N

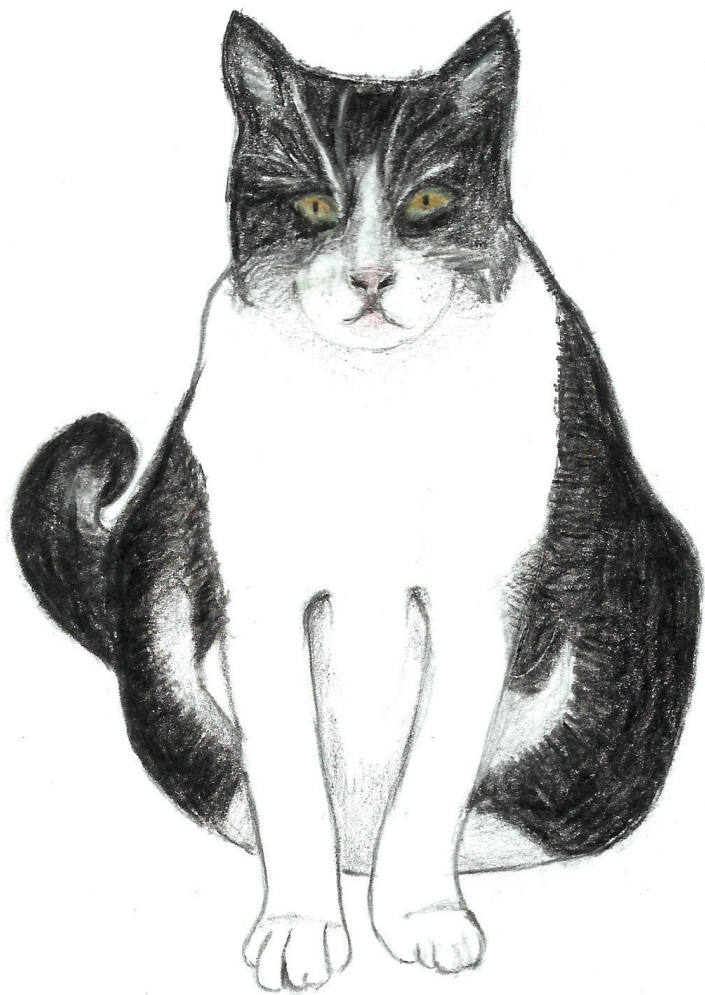
GÜNDÜZ VASSAF liseyi Robert Kolej’de tamamladıktan sonra aldığı futbol bursuyla psikoloji eğitimi gördüğü George Washington Üniversitesi’nden mezun oldu. Gençliğinde ABD’de akıl hastanesi gardiyanlığından TRT’de radyo spikerliğine kadar çeşitli işlerde çalıştı. Hacettepe Üniversitesi’nden psikoloji doktorasını aldıktan sonra, uzun süre Ankara Üniversitesi Mediko-Sosyal Merkezi’nde öğrencilere psikolojik danışmanlık yaptı. Sonradan pişman olacağı, Türkiye’nin ilk zekâ testini geliştirdi. Uzun yıllar bu testlerin bir tür zekâ katliamı olduğuna dikkat çekti. Uluslararası Psikologlar Konseyi yönetim kurulu üyeliğine seçildi, Union of Psychological Science Barış Komitesi kurucu üyesi oldu, American Psychological Association’ın toplum psikolojisi bölümünün Avrupa ve Ortadoğu koordinatörlüğünde görev aldı. 12 Eylül askeri darbesinden sonra öğretim üyeliği yaptığı Boğaziçi Üniversitesi’nden istifa etti. Türkiye’de Psikologlar Derneği’nin kurucu üyelerinden olmasının yanı sıra 12 Eylül’e kadar Uluslararası Af Örgütü’nün İstanbul Şubesi başkanlığında, Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) yönetim kurulunda yer aldı. O tarihten sonra Kassel, Marburg ve Bremen üniversitelerinde öğretim üyesi, Kanada McGill Üniversitesi Center for Developing Area Studies’de “konuk” akademisyen, Amsterdam’da Averroes Stichting’de klinik psikolog, Viyana’da Institute für Höhere Studium ve Avrupa Bilim Vakfı’nda da konuk araştırmacı olarak çalıştı. Kurulduğu günden kapandığı 2016’ya kadar *Radikal* gazetesinde “Uçmaktelere” başlıklı köşe yazılarıyla 20 yıl boyunca yer aldı.

Kitapları: *Zekâ ve Zekâ Testleri Nedir? Ne Değildir?* (Ankara Üniversitesi Mediko Sosyal Merkezi Yayınları, 1977); *Daha Sesimizi Duyurmadık: Avrupa’da Türk İşçi Çocukları* (Belge Yayınları 1983; İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2002); *Cehenneme Övgü* (Ayrıntı, 1992; İletişim, 1999); *Cennetin Dibi* (Ayrıntı, 1996; İletişim, 1999); *Annem Belkıs* (İletişim, 2000); *40 Yıl Önce 40 Yıl Sonra Amerika-Rusya* (İletişim, 2006); *Tarihi Yargılıyorum* (İletişim, 2007); *Türkiye Sen Kimsin?* (İletişim, 2008); *Leventnâme* (Heyamola, 2009); *Kimliğimi Kaybettim Hükümsüzdür* (İletişim, 2010); *Mostari: Bir Köprü Bekçisinin Günlüğü* (YKY, 2013); *Medeniyet, Kültür, Sanat* (İletişim, 2014); *İstanbul’da Kedi* (YKY, 2014; Karakarga, 2017; İletişim, 2024), *Boğaziçi’nde Balık* (YKY, 2015; Karakarga, 2018; İletişim, 2024), *Nâzım* (Aylak Adam, 2015), *Ne Yapabilirim: Geleceğe Kartpostallar* (İletişim, 2016), *Yol Arkadaşım* (Karakarga, 2017), *Sınırsız* (İletişim, 2018), *Ressamın İsyanı* (Everest, 2023).

Hazırlayan: *Özgürleşmenin Sorunları: Mehmet Ali Aybar Sempozyumları* (Tarih Vakfı Yayınları, 2003); *Belkıs Halim Vassaf’ın defterinden: Dumezil’in Sosyoloji Dersi Notları* (Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, 2009).

Çeviri: *Guantanamo’dan Şiirler* (Der. Marc Falkoff, Bilgin Adalı ile birlikte, YKY, 2008).

Billy'ye...

Teşekkür

Tolga Bermek
Burcu Borovalı
Raşit Çavaş
Gökşen Buğra
Şebnem Dönmez
Hazal Emre
Zeynep Irgat
Nermin Mollaoglu
Lyvia Morgan
Mehmet Nazım
Argun Okumuşoğlu
Bahadır Otmanlı
Şiir Özbilge
Arzu Karamani Pekin
Ersu Pekin
Hale Seval
Mesut Varlık
Doğın Morgan Vassaf

“Sorun, hayvanlarla sürdürülecek ilişkinin
'insanca' olması gerektiği düşüncesinden çıkmaktadır.”

Ulus Baker

Kedim Pangur Ban ve ben
Ayrı dünyalarda, aynı düzen.
Fare kovalamak onun keyfi,
Benimki, gece boyunca kelimeleri

İrlandalı papaz
9. yüzyıl
(Çeviri: G. Vassaf)

Giriş

Yaz. Yaz. Yaz.

İstanbul'u yaz
Şarkısını söyle
Resmini yap
Sat! Sat! Sat!
İstanbul'u sat.
Seks gibi
Tanrı gibi
Tükenmez tüketicilere
Turiste, tarihçiye
Âşığa, okura
İstanbul'u sat,
Önüne gelene
Çeşit çeşit
Boy boy
Satılık İstanbul var.

I

SOKRATES'İN KENDİNİ TANI SAFSATASI

I

I

Biz bezirgânlar
Sanal dünyamızın
Midas müsveddeleri.

Biz
Tapınak turizminde
Cennet promosyoncusu
Haham, papaz ve imamlar.

Biz
Yaşam pazarcıları
Üçkâğıda
Muskalar, nazarlıklar
Talimli rahipler
Çeyizli gelinler
Tazminatlı evlilikler
Faturalı diplomalar
Sanatsız sanatçılar.

Biz
Her dilden anlayan
Her parayı tanıyan
Falcılar.

Hep birlikte öğrendik
Değerlerimizi fiyatlandırmayı
Cürümlerimizi meşrulaştırmayı
Hayatlarımızı sigortalayıp
Dostluklarımızı pazarlayıp
Çocuklarımıza yatırım yapmayı.

Biz

Samanyolu'nun ucunda
Uzayın belirsiz noktasında
Paralel evrenlerden birinin
Kara delikli sonsuzluğunda,
Tarihi kendimizden ibaret bilir
Bunca canlı arasında
Heykellerimizi dikip dikip devirir
Doğruyu biliriz.

Biz

Tükettikçe
Eksiliriz.